

SŁOWO WSTĘPNE

Oddajemy do rąk czytelników numer specjalny pisma „TeKa Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych”, dedykowany Profesorowi Feliksowi Czyżewskiemu – wieloletniemu członkowi Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie, a od roku 2019 wiceprzewodniczącemu tego gremium.

Tom jest pokłosiem międzynarodowej konferencji naukowej, zorganizowanej w czerwcu 2019 roku – roku jubileuszu 70. urodzin prof. dr. hab. Feliksa Czyżewskiego. Organizatorami tego sympozjum byli pracownicy Zakładu Filologii Ukraińskiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Zakładu Dialektologii Polskiej i Logopedii Uniwersytetu Łódzkiego, współorganizatorami zaś – Urząd Miejski we Włodawie i Urząd Gminy Wola Uhruska. Konferencja odbyła się we Włodawie i w Woli Uhruskiej – miejscowościach ważnych i bliskich Jubilatowi: to tutaj od bez mała dwudziestu lat z inicjatywy i przy osobistym zaangażowaniu Profesora organizowane są cykliczne sympozja transgraniczne, wynikające z potrzeby współpracy pomiędzy środowiskiem akademickim i jednostkami samorządu terytorialnego. Czynnikiem pozytywnie wpływającym na kontakty wymienionych podmiotów jest wysoka świadomość władz samorządowych powiatu włodawskiego, które zauważają potrzebę współpracy z najbliższym sąsiadem – Ukrainą. Pierwsze inicjatywy konferencyjne podejmowane przez prof. dr. hab. Feliksa Czyżewskiego – ówczesnego kierownika Zakładu Filologii Ukraińskiej UMCS i jednocześnie dyrektora Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS, oraz przez mgr. inż. Jana Łukasika – wójta Gminy Wola Uhruska, zaowocowały polsko-ukraińskimi, a z czasem także polsko-ukraińsko-białoruskimi spotkaniami samorządowców i pracowników naukowych z poszczególnych państw. Należy w tym miejscu podkreślić, iż spotkania te nie tylko miały istotny wymiar naukowy, wyrażający się poprzez odczyty referatów i późniejsze publikacje książkowe, ale także pokazywały wagę opinii środowisk akademickich dla regionalnych społeczności.

Działalność Profesora Feliksa Czyżewskiego na rzecz ziemi włodawskiej, Jego zaangażowanie w promocję wiedzy o regionie i szeroko rozumianą popularyzację nauki znalazły uznanie władz Włodawy, które w roku jubileuszowym wyróżniły Profesora tytułem Honorowego Obywatela Włodawy. Akt przyznania tego tytułu został wręczony Jubilatowi podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej 7 czerwca 2019 roku.

Kontynuację obchodów jubileuszu Profesora Feliksa Czyżewskiego stanowiły obrady konferencyjne we Włodawie (7 czerwca 2019) i w Woli Uhruskiej (8 czerwca 2019). Uczestniczyli w nich współpracownicy Jubilata z wielu ośrodków naukowych w Polsce (Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Warszawski, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) i na Ukrainie (Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Krzywym Rogu). Przedstawione podczas konferencji teksty zamieszczono w niniejszym tomie.

Publikację otwiera laudacja wygłoszona na konferencji jubileuszowej przez prof. Alicję Pihan-Kijasową. Kolejne prace odnoszą się do problematyki: onomastycznej (toponimicznej i antroponimicznej), dialektologicznej (studia fonetyczno-fonologiczne, leksyka gwarowa, słowotwórstwo gwarowe, gwara w funkcji języka artystycznego), leksykologicznej i leksykograficznej, do szeroko rozumianego pogranicza językowo-kulturowego, popularyzacji wiedzy o języku, folklorystyki, literaturoznawstwa, kultury materialnej, dydaktyki uniwersyteckiej.

Redakcja składa podziękowania Przewodniczącej Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie i Redaktor Naczelnej czasopisma „Teki Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych” – Pani prof. dr hab. Mirosławie Ołdakowskiej-Kuflowej za udostępnienie łamów pisma. Za wsparcie finansowe publikacji dziękujemy Dyrekcji Instytutu Neofilologii UMCS. Podziękowania za pracę nad stroną językową tekstów kierujemy do Pani redaktor Haliny Kosienkowskiej-Cioty.

Redaktorzy tomu